

MARINE BENJAMIN

Bir ailenin dramı
Bir ulusun öyküsü

BAGDATLI
BİR YAHUDİ
AİLESİNİN
HİKAYESİ

Babil'de Son Günler

profil

Marine Benjamin

Marina Benjamin İngiltere’de doğdu. Cambridge Üniversitesinde bilim tarihi dalında lisans ve lisans üstü eğitimi yaptı. *Rocket Dreams* adlı kitabın yazarı olan Benjamin, İngiltere’nin en önemli güncel olaylar dergisi olan haftalık *The New Statesman*’ın sanat editörü ve *London Evening Standard*’ın sanat editörü yardımcısı olarak çalışmaktadır. Yazar Londra’da yaşamaktadır.

OKŞAN NEMLİOĞLU AYTOU

1948’de İstanbul’da doğdu. Sankt Georg Avusturya Kız Lisesi ve İÜEF Alman Dili’ne Edebiyatı Bölümü’nü bitirdi. Çeşitli özel kurumlarda uzun yıllar çalışan Aytolu, Almanca ve İngilizce’den çeviriler yapmaktadır.

BAĞDATLI BİR YAHUDİ AİLESİNİN HİKÂYESİ

Babil'de Son Günler

Marine Benjamin

Çeviri: Okşan Aytolu

PROFİL

© Marine Benjamin, 2006

© PROFİL YAYINCILIK

Yazar / Marine Benjamin
Orijinal Adı / Last Days in Babylon
Eserin Adı / Bağdatlı Bir Yahudi Ailesinin Hikâyesi

Genel Koordinatör / Münir Üstün
Genel Yayın Yönetmeni / Cem Küçük
Çeviri / Okşan Aytolu
Redaksiyon / Mutlu Dinçer
Kapak Tasarım / Yunus Karaaslan
İç Tasarım / Adem Şenel
Baskı-Cilt / Kitap Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San.
Sit. No.81/21 Topkapı -İstanbul Tel: 0212 567 48 84

1. BASKI OCAK 2008

978-975-996-105-3

PROFİL : 73

ANI-BİYOGRAFİ : 01

PROFİL YAYINCILIK

Çatalçeşme Sk. Meriçli Apt. No: 52 K.3

Cağaloğlu - İSTANBUL

www.profilkitap.com / bilgi@profilkitap.com

Tel. 0212. 514 45 11 Faks. 0212. 514 45 12

Profil Yayıncılık Maviağaç Kültür Sanat Yayıncılık Tic.Ltd.Şti markasıdır.

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Onk Ajans aracılığıyla Profil Yayıncılık'a aittir. Yayıncının izni olmadan herhangi bir formda yayınlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Prolog11

Bölüm Bir **YITIK DÜNYA**

Bir
KAN BAĞLARI29

İki
BAĞDAT40

Üç
YAHUDİLER NARA BENZER55

Dört
TANIŞTIĞIMIZA ÇOK SEVİNDİM71

Beş
KADINCA SIRLAR87

Altı
BAĞIMSIZLIK105

Bölüm İki **DEĞİŞİM YILLARI**

Yedi
ÖNCE ARABIZ, SONRA MÜSLÜMAN123

Sekiz
FELAKETİN EŞİĞİNDE141

Dokuz
ERKEK KARDEŞLER163

On
ÜÇ BELA183

On bir
ADİL BİR MÜBADELE203

On iki
BASRA'YA SON TREN218

Bölüm Üç
TAM DAİRE

On üç
YILDÖNÜMÜ239

On dört
BAĞDAT'IN SON YAHUDİLERİ261

On beş
BÜYÜK UMUTLAR277

Epilog297

Teşekkürler305

Bibliyografya309

Marsel, Berta, Soren'e ve
Regina Sehayek Levi'ye (1905-1992) saygı ve şükranlarımla

*“Ben Irak’ım, onun kalbi benim dilim,
kanım onun Fırat’ıdır;
onun kollarıdır benim varlığım.”*

Muhammed Mehdi El-Cevahiri,
Fi zikra el Maliki, 1957

PROLOG

2006 yılının soğuk ilkbaharında Londra'daki evimde oturuyor ve Bağdat'ın bende bıraktığı imgeleri toparlamaya çalışıyorum. İnsanların yüzlerini ve seslerini hatırlamak istiyorum; evlerinin hayran olduğum geleneksel yapısını, kum rengindeki tuğlalarından yansıyan o çok farklı sarı gün ışığını ve lokantalarında yediğim nefis kebabları. Düzenli olarak tekrarladığım bu bellek alıştırmaları, televizyondan bir nakarat gibi yayılan kötü haberlerin bir panzehiri sanki.

Şimdiye kadar alınan haberler insanı hissizleştirecek kadar tekdüze; işte yine bir bombalama ve ölen bir sürü masum insan: Yol kenarında yanan otomobiller; üstleri kan içinde kalan adamlar, kanlar içindeki yaralıları güvenli bir yere taşımaya çalışıyor. Öfkeli kalabalıklar dazlak kafalı Amerikan askerlerini protesto ediyor, çadorları içindeki kadınlar ölen kocaları ve oğulları için ağıt yakıyor. Kanun ve huzurun kalmadığı bu şehirden, bu şiddet ve kargaşa ortamından çok uzakta olduğum için bir ferahlama duygusu sarıyor içimi.

Bundan iki yıl önce ben de Bağdat'taydım ve benzer sahnelere bizzat şahit olmuşum, ne var ki ben rehberimle bir otomobilde güven içindeydim ve olan biteni karartılmış araba camının

MARINE BENJAMIN

BAĞDATLI BİR YAHUDİ AİLESİNİN HİKAYESİ

Babl'de Son Günler

Gazeteci yazar Marina Benjamin, Ortadoğu kökenli ailesinin egzotik geleneklerinin ve yaşam tarzının kendisine yabancı olduğunu hissederek büyüdü Londra'da. Anne ve anneannesinin aralarında evde konuştukları dil olan Arapça'yı öğrenmeyi reddetmiş ve geleneksel Arap yemeklerinin yerine hamburger ve birayı tercih etmişti. Fakat birkaç yıl önce kendi çocuğunu dünyaya getirdiği zaman, geçmişiyile arasındaki bağın yitip gitmekte olduğunu anladı.

Bağdatlı Bir Yahudi Ailesinin Öyküsü'nde Benjamin, ailesinin yirminci yüzyılın ilk yarısında Irak'ta yaşayan Yahudiler arasındaki tarihi içinde uzun bir yolculuğa çıkmaktadır. Benjamin'in keskin duyuları ve akıcı kalem, hem iyi hem de kötü yönleriyle büyükannesi Regina'nın zamanındaki Bağdat'ın canlı bir tasvirini yapmaktadır. Bu kitap Yahudilerin hayatta kalmak için verdikleri savaşı anlattığı kadar "Eski Dünya'ya" ait olan Bağdat'ın acı ve tatlı yönlerini de kapsayan bir portresini ve kökleri İslam'ın doğuşundan bin yıl öncesine uzanan ve kültürüyle Irak'ın huzurlu bir çöl cennetine dönüşmesine katkısı olan renkli ve canlı Yahudi cemaatini de tasvir etmektedir. Ne var ki bu Irak ve Yahudi portresi uzaklarda kalmış bir anıdır artık.

Benjamin Irak'a ilk kez 2004 yılında gitti. Amacı bir zamanlar capcanlı olan Yahudi cemaatinden geriye kalanları aramaktı. Hüzünlü ve komik olayların birbiri takip ettiği **Bağdatlı Bir Yahudi Ailesinin Öyküsü** aynı zamanda bir macera kitabı, tarihin içinde sürükleyici bir gezinti, bugün sadece manşetler ve özet haberlerde karşınıza çıkan insanlığın berecik gerçek olduğunu gösteren bir yapıttır. Yanlış anlaşılma, asırlardır süren ön yargılar ve jeopolitik hırsların çarpaz ateşi altında kalan bu insanların hayatları çoğu zaman trajik bir biçimde ellerinden alınmıştır.